

Noen konklusjoner fra evalueringen:

- Nasjonale mål er kun innfridd for delmål 3, der forventet pensjonsalder har økt med et halvt år
- Dette gir en betydelig samfunnsøkonomisk gevinst, men det er vanskelig å si hvor mye IA-avtalen har betydd sammenliknet med hva utviklingen på arbeidsmarkedet har betydd i samme periode
- IA-virkighetene har i stor grad fulgt opp sin del av avtalen
- Sykefraværet går ned i IA-virkighetene etter at de har inngått avtalen
- Delmål 2 om tilsetting av flere med redusert funksjonsevne er polarisert – insidere og outsiders (de som er innenfor arbeidsmarkedet, og de som er utenfor)
 - IA-avtalen har fungert for dårlig i forhold til å inkludere personer utenfor arbeidsmarkedet
 - Større, gjerne statlige virksomheter, mener seg i større grad egnet til å inkludere outsiders
 - Første del av delmål 2 som går på å følge opp egne ansatte, er innholdsmessig for likt delmål 1 på virksomhetsnivå
- Virkemidlene er et sentralt motiv for å inngå avtale, særlig i privat sektor
- IA-avtalen har fått drahjelp av et stramt arbeidsmarked, der virksomhetene måtte ta vare på de ansatte fordi det var vanskelig å rekruttere nye. IA-innsatsen kan gå ned når etterspørselen etter arbeidskraft reduseres
- Livsfasepolitikk og fokus på seniorer er naturlig nok mest utbredt i virksomheter med en stor andel seniorer
- Hovedargumentet for å inngå IA-avtale er høyt sykefravær. Hovedargumentet mot å inngå IA-avtale er at de ansatte ikke etterspør IA-avtalen og at virksomheten har lavt sykefravær
- Virksomhetene er godt fornøyd med NAV Arbeidslivssenter (ALS), og sentrene synes særlig viktig for virksomhetene i omstrukturingsperioden i NAV. Organiseringen av ALS-ene bør vurderes
- En gjennomgang og forenkling av virkemiddelpakken er nødvendig
- Regelendringene i 2004 og 2007 har bidratt til lavere sykefravær, men nødvendighetene av Dialogmøte II bør vurderes
- Samarbeidet internt i virksomheten har økt gjennom IA-avtalen for mange virksomheter
- IA-avtalen har bidratt til at samarbeidet mellom hovedavtalepartene har økt
- IA-avtalen har fordelings effekter. Myndighetene bidrar med virkemidler, og effekten er redusert sykefravær – særlig i privat sektor
- Svekking av fokus på inkludering og forebygging vil bidra til høyere utstøting på lenger sikt
- IA-avtalen bør ha sterkere fokus på forebygging. Det kan være ulønnsomt å bygge ut tiltak og strategier for å få folk tilbake i arbeid, heller enn å unngå at arbeidstakere faller ut av arbeidslivet

Dersom IA-avtalen skal forlenges, er det tydelige behov for mer målrettet differensiert arbeid med sektor- og næringsspesifikke strategier på alle delmålene. IA-avtalen bør også i større grad differensieres på virksomhetsstørrelse, fordi dette gir ulike forutsetninger for å drive IA-arbeid. Potensialet i IA-avtalen er fortsatt stort

SINTEF A11947
ISBN: 978-82-14-04794-3

Evaluering av IA-avtalen (2001–2009)

Solveig Osborg Ose, Anne Mette Bjerkan, Ivar Pettersen,
Karl-Gerhard Hem, Arild Johnsen, Jan Lippestad,
Bård Paulsen, Tone O Mo, Per Øystein Saksvik (NTNU)

Evaluering av IA-avtalen (2001–2009)

Juni 2009

Teknologi og samfunn
Helsetjenesteforskning
Gruppe for arbeid og helse